

# ЖЕНСКИ СВѢТЪ

СЪ

ПРИТУРКА „ДОМАКИНЯ“

ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ,

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ,

ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ.

Списанието излиза дваждъ, на 1 и 20,  
а притурката веднѣждъ, на 10 число  
въсѣки мѣсецъ.

Директорна: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Годишенъ абонаментъ  
прѣдплатимъ.

I. На списанието :

За България 5 лева

„ странство 6 „

II. На списанието съ

притурката :

За България 7 лева

„ странство 9 „

Абонати се записватъ  
направо въ дирекцията на  
списанието и въ всички  
тѣ телеграфо-пощен. стан-  
ции изъ княжеството.

Оплаквания за нере-  
довно испращане листа  
присматъ се само въ ра-  
стоянне на единъ мѣсецъ  
отъ издаването му.

Пратеніе за публику-  
ване рѣкописъ назадъ се  
не връща.

Всѣхъ рѣкописъ, не-  
подписанъ и незначущи  
въсѣхъ частотъ на до-  
писницата, не се прие-  
матъ.

Писма неплатени не се  
присматъ.

Всѣхъ обявления, от-  
носящи се до госпожи и  
госпожици, публикуватъ  
се въ последната страни-  
ца за 30 стот. редътъ.

За постоянни обявления  
особени условия.

✎ Писма, рѣкописи и пари се испращатъ до: Дирекцията на Женския Свѣтъ улица Войнишка № 122 ✎

## Съдържание :

Дайте ни образование, ако искате да сме добри май-  
ки и примѣрни домакини. — Значението на 21 Ноемврий за  
женитъ у насъ. — Далъ очии. — Разни — Графологически  
анализъ. — Общъ стилно-литературно течение на женския  
гворсъ у насъ. — Близи и синини. — Корреспонденция —  
Подписникъ.

## Дайте ни образование, ако искате да сме добри майки и примѣрни домакини.

(Въ отговоръ на статията «дайте да пишемъ» помѣстена  
(броеве 1801, 1804 и 1805 въ Балк. Зора.)

(Продължение.)

Ако една европейска жена съ скромни срѣд-  
ства умѣе да ошине на мъжа си дрѣхитѣ, то  
една българка съ скромни срѣдства умѣе да не  
тжче платното и шаяка за тия дрѣхи; а какъво  
да кажемъ за тия състоятелни семейства, които  
се расхождатъ изъ градината по най-последната  
мода облечени, а въ къщи, освѣнъ всичкото дру-  
го и занавѣситѣ сж тажкани ужъ за мода!  
При това по насъ нѣма тия тежки условия за  
живота, както въ Европа; тамъ една образована  
мома, като се труди и тича отъ сутринъ до ве-  
черъ, едва ще спечели 80—100 франка на мѣ-  
сеца, съ които едва се прѣхранва, а не да  
мисли за луксъ и примѣни. По насъ една на-  
родна учителка взема 50—100 лева на мѣсецъ,  
тя въ повечето случаи живѣе въ бащината си  
къща, прѣхраната ѝ струва евтино, оставатъ ѝ

повече парици и тя удовлетворява женската си  
склонность, присуща на всички жени, отъ която  
ѝ да било нация, именно склонността къмъ  
прѣмѣнуването.

Нѣколкото прахосници жени у насъ, какъ-  
вито има навсѣкждѣ, сж повечето жени необра-  
зовани, отъ прости и бѣдни семейства, които  
обстоятелствата сж дигили и които засѣдени  
отъ високото си положение се вдаватъ въ лук-  
са. Но и между тия жени искочили отъ ко-  
леята си захваща да минава економическия  
токъ; тѣ захващатъ да се стреснуватъ, да поз-  
наватъ лжливия ижтъ, по който сж трѣгнали.  
Но кой внесе тоя луксъ, кому подражаватъ тия  
жени? Кой ги зарази съ такива гупли понятия  
за общественния животъ и положение на жената?  
Кой поддържа и поддържа тоя луксъ у жената?  
— Мъжътъ и иностранката.

Нашитѣ момци като се върнатъ отъ Европа  
съ възхищението си отъ иностранката заблуж-  
даватъ нѣкои слабоумни жени, които отъ желание  
да се харесатъ на мъжѣтъ, неразумно подра-  
жаватъ на тия прѣхвалени иностранки.

«Не се били оженвали старитѣ жени, спо-  
редъ г. Екова, че ги било страхъ отъ голѣмитѣ  
разноски, що влече съ себе си българската жена.»  
Прѣди да говоримъ за тия стари иргени, ще ка-  
жемъ, че тѣ сж само нѣколко чиновници въ

Пловдивъ — София, че въ другитѣ градове на България почти не сѣществуватъ такива стари ергени, и че слѣдователно г. Ековъ, когато е захваналъ да говори за неомъжението на старитѣ ергени и за нестопанството на жената е можалъ да прибави на *нѣкои* жени и ергени.

За горѣпоменититѣ ергени чиновници минимата расточителностъ на веѣка жена е само единъ прѣдлогъ, едно самоувѣреніе и извинение да търсятъ по-голямъ зестра, безъ която ужъ не можало да се издържа семейство, а въ сѣщность безъ която днешния младежъ трѣбва да дѣли печалбата си, която се е навикналъ да харчи самъ, съ семейството си. Но който не може да се отрече отъ кафенетата заради тихия семеенъ животъ, който не иска да се откаже отъ ликеритѣ, биритѣ и галантинитѣ европейски облека, и търси жена, или да му донесе, или да му служи и спестява, стига той да не бѣде принуденъ да напусне новоприобрѣтенитѣ си привычки, той по-добрь да се не жени, защото е недостоеенъ да бѣде баща и съпругъ. Знае ли г. Ековъ, че много бащи днесъ прѣдпочитатъ да държатъ дѣщеритѣ си въ кѣщи, отколкото да ги дадатъ съ зестрата или на единъ днешенъ младежъ, който, догдъ е билъ ергенъ, не е спестилъ поне за покъщнина и който скоро слѣдъ свадбата очисти женинитѣ пари, слѣдъ което се захващатъ не да се посѣятъ не само избѣлѣли дрѣхы, но и да отсъствуватъ въ джеба петъ стотинки за яйца. Кой ще е тогава виноватъ? жената и пакъ жената. Приходитѣ не стигали по-напрѣдъ само за одного, а слѣдъ оженяването, ако не стигатъ за двама, кой е виноватъ? на ти пакъ жената? Да, но азъ забравихъ, че споредъ г. Екова, българската гражданка била толкова незанята, щото, като ошнѣла единъ пантуфли на мѣжа си за нова година, чудяла се какво да прави и какъ да убие врѣмето си; метаніе, праніе, готвиніе, кѣрпачіе, шнєнє, всичко го вършала наемна рѣка. Ще попитамъ г. Е. въ колко кѣщи въ България има повече отъ двѣ слугини и какво могатъ да свършатъ тия четири или двѣ наемни рѣцѣ безъ околото и ягката рѣка на господарката? или г. Е., като вижда по улицата облечена луксозно и по послѣдната мода, мисли, че тя въ кѣщи нищо не върши; ако е недостатъкъ, гдѣто една жена се занимава съ най-тежкитѣ и черни кѣщии работи, прави най-големъ економии само и само да може да се облече по хубаво, то тоя недостатокъ е голѣмъ

у българката, но той избличава не нестопанството на българката, но недостаточното ѣ образование и умствено развитие. Чудяла се българката, какво да прави, като не може да крон? Не се ли досѣща г. Е., че, щомъ една жена хване да се чуди, т. е. дойде до съзнаніето, че това и това трѣбва сама да го свърши, *но не че нещѣ, а не можѣ*, то тя лесно се научава, особено когато се касае до такива пѣща като кроеніе и шнєнє, за които не се изисква, Богъ знае, какви специални подготовки и познания; догадили се жената, че тя би си съшила, ако би можала, то тя ще распори старата дѣтисека рокличка и ще си скрои нова по ней. Тия, които не си шнѣтъ сами, по-рѣдко го правѣтъ отъ неумѣнє, отколкото отъ пѣманіе добра воля, отъ нежеланіе и лѣнност да шнѣтъ сами.

Но слушайте, о българки, какво дълбоко и чудно умозавлечение е направилъ г. Е.: «ако пѣкоя отъ васъ умѣяла да стопанува, то било само отъ щастливия случай, който ѣ е турналъ въ съприкосновение съ иностранката!» Велика истина! Генпално откритіе! Нещастна провинция, гдѣто иностранцитѣ не могатъ да проникнатъ! Кѣтти провинциални градове по скоро прошения въ Министерството да ви се доставѣтъ иностранци, иначе пропадвате, изгубвате се отъ лицето на земята. Малко повече народна гордостъ и честолюбіе г. Ековъ! Така може да говори само човѣкъ, който не е видѣлъ гражданско стопануване въ България, който се е родилъ въ село, ходилъ е нѣколко години въ Европа, върналъ се е, заелъ е служба въ София или Пловдивъ, завъртѣлъ се е въ двѣ-три чиновнически семейства и на бързо си е составилъ понятие за българската гражданка.

Като унижава, колкото може българската гражданка, г. Е. дохажда въ екстазъ прѣдъ иностранката. Вънъ отъ България ли е родена една жена, тя е гарантирана противъ всички недостатѣци присѣщи на първата. Колко ли сѣ щастливи хората по Европа, гдѣто водѣтъ все иностранки, съ каквито само нѣкой отъ нашитѣ българи се е удостоилъ! Прѣблаженна задъ-граница! Тамъ нѣма луксъ, нѣма развратъ, нѣма необмислено хвърляніе на паритѣ по вѣтъра, нѣма жени прахосници, неуредни домагини, тамъ всички жени и богати и бѣдни сѣ примѣрни. Ето по коя причина нашитѣ младежи прѣдпочитали да се

оженѣтъ за иностранки. Припомняме си думитѣ на Иванушка (дѣйств. лице въ комедията «Бригадиръ» отъ Фонъ-Визина): «нашѣтъ животъ щѣше да е много по-щастливъ, ако да можахме да говоримъ съ жена си по французски», или, споредъ г. Екова, ако да можахме да водимъ иностранка.

Да, ходихме въ Европа, видѣхме жени умни, учени, хитри, коварни и пр и пр. и нашата българка станѣ пищожна въ очитѣ ни. Семейството, градътъ, отечеството, въ които сме се родили и порасли ни ставатъ чужди, диви, неприятни. Три-четири години толкова ни мѣнуватъ, та ний не можемъ да си намѣримъ подходящи жени въ отечеството си. Че може ли да ни се хареса една българка, скромничка, свѣтливичка, съ наведени очи, съ постоянно притървяване; не; тя не ни разбира, тя не умѣе грациозно да танцува и да се кланя, тя се смущава отъ нашитѣ екивоки и каламбури. Пудрата ѝ опадва, защото тя не знае тайната на различнитѣ кремове. Не може тя да искочи надвечеръ отъ къщи и да се расхожда съ васъ подъ рѣка по булевартъ; не може тя ни да ви ласкае, ни ловко да притворствува прѣдъ глупавия българинъ. То ли една иностранка! Тя даже ще намѣри тоя вѣтъхъ чорапъ, прѣдначенъ за събиране пари, и тѣй съжаляванъ отъ г. Е., който българката вече е захвърлила, ще го искърне, ако го сж сѣбли молцитъ, и малко по малко ще го напълни съ наполеони, и когато настѣпятъ чернитѣ дене, когато ний ще мислимъ, че наполеонитѣ сж отишли по нѣкой магазинъ изъ Европа, или по бѣдни майки и дѣти, тя — жена ни иностранката — ще ни подаде чорапа не съ бѣли пари, а съ жълти жълтици. Вѣрно е и това, че въ тия черни дене, когато се привършѣтъ паритѣ, иностранката ще умѣе да се качи на трѣна за Виена!

Азъ съмъ увѣрена, че отъ тия, които се женѣтъ за иностранки абсолютно ни единъ ни най-малко не мисли, когато се жени, за умѣннето ѝ да стопанува. Въ тоя случай мотивитѣ сж съвсѣмъ други; именно, или увличение или докачено самолюбие; т. е. не ти ам даджѣтъ нѣкой българка, не намѣришѣ ли жена съ зестра и пр. и пр.; доведи си една иностранка, на която нѣкой не знае ни минжлото, ни рода, облечи ѝ въ Виена по модата и въ България ѝ прѣдставяй и за баронска дѣщеря; впрочемъ

българинътъ и за въ тоя случай си има хубава пословичка: «о жени мя, мамо, на чуждо село, лесно да се хвалишъ» (Слѣдва.)

### Значението на 21 Ноемврий за женитѣ у насъ.

(Продължение.)

«Може би не е извѣстно на всички важността на днешния празникъ за дѣвическото тукъ училище въ частностъ и за Плевенскитѣ граждани и гражданки изобщо.» Така заночна г-цата своята рѣчь, къмъ всички насъ, които съставлявахме, една купчинка отъ хладнокрѣвни слушателки натруфени и напикчени. «Днешний день, каза тя, има важно значение за умствениото развитие на женския полъ въ гр. Плевенъ; на днешния день прѣди 23 години се е отворило тукъ първото дѣвическо училище слѣдъ възрожденieto на Българското просвѣщение.» Като описа на кратко живота ни подъ турцитѣ, тогавашната ни бѣдность отъ просвѣщение, тя указа че и въ тогавашнитѣ тѣжки врѣмена българскій народъ не е билъ безъ интеллигентни сили. Тя показа, какъ именно въ това врѣме се е направило дѣвическо училище въ гр. Плевенъ и какъ тогава още мисълта да се учѣтъ женитѣ се е поддържала при всички други трудности. Като казваше, че на днешний именно день прѣди 23 години се е освѣтило училището за женитѣ, продължи: «Цѣльта се е постигнала, нѣ да видимъ, идеята — да сж образовани женитѣ, да ли се е осъществила, т. е. да ли настоящитѣ училища сж ни дали прѣдполагаемитѣ образовани гражданки, достойни майки, които да отговарятъ на високото си отъ природата назначение? да ли оправдаватъ по настоящемъ майкитѣ своето призвание? Достатъчно ли е образованието, косто получаватъ днесъ нашитѣ дѣвойки? Пригответни ли сж добрѣ къмъ бѣдѣщия си животъ, като майки, съпруги, другарки на мъжа и възпитателки на бѣдѣщото поколение? За голѣмо съжаление, на всичкитѣ тия въпроси съмъ принудена да отговоря прѣдъ горчивата истина — не . . . не. Като говоря това, неволно се докосвамъ до доста важенъ въпросъ, въпросъ, който вълнува умоветѣ на цѣлия образованъ свѣтъ, въпросъ, който е на днешенъ редъ у образованитѣ народи, въпросъ, за който се чувствува въпшюща нужда у насъ вслѣдствие важността на предметъ си; въпросътъ,

е за жената, за женската еманципация, за цѣла една половина на човѣчеството, която е оставена въ тъменъ умственъ застои, третирана отъ другата си равна половина. Но какво ли съмъ Ви починала да говоря за жена? Женски въпросъ, образование на дѣвицитѣ?» Тѣй се обърне говорителката и продължи: «Що е жена? Жената е погрѣшно творение на природата, говори Аристотелъ. Природата създава само мъже, а женитѣ пакъ създава по слабостъ, или случайно. Вецентий де Бюве ѝ нарича «сладка отрова, която дава вѣчна (?) смъртъ, факела на сатаната, врата, прѣзъ която влиза дяволътъ.» Специалистътъ по демонологията Вилхелмъ Оверпекъ, утвърдява, че дяволитѣ винаги се явяватъ присторени въ жени. Викторъ Хюго казва, че жената била причина на злото начало на заблужденіята, источникъ на грѣха, тя е съблазнила човѣка въ рай, продължава да го съблазнява на земята и ще го завлече въ ада. Тома Августинъ говори: «жената е създадена само да ражда дѣца, също както земята е потребна, за да могатъ сѣмената да произвеждатъ растеніе \*). «Уви! извика нашата говорителка, здравий разумъ не ми позволява повече да цитирамъ софизмътъ на недалновиднитѣ по женския въпросъ сръдновѣковни мислители, които съ подобни жестокости опрѣдѣлення заглуживали, па даже още продължаватъ да заглужаватъ обществото и цѣлото човѣчество. Не, азъ нѣма да гледамъ на жената съ тѣхнитѣ жълтеничави очи. . . . Не, азъ ще погледна на тия въпроси съ жаркитѣ очи на природата и съ точно логична аргументация ще опрѣдѣля въпроса; що е жена? Какво е нейното назначение? Каква роль е длъжна да играе въ трагикомедията на обществото?» . . . «Жената е, каза тя, човѣкъ — същество земно подвижно и разумно; создание природно въ двѣ форми: мъжка и женска. Има ли нужда да изброявамъ доказателства за това? . . . Земѣте петдесетно, даже двѣ три годишно дѣте момче и момиче, каква разлика ще намѣрите, освѣнъ външна? . . . Каквато нужда има едното, такава — и другото; както се грижимъ за едното, същитѣ грижи полагаме и за другото. Каквито умствени способности има едното, такива и другото Е, кажете ми, моляхъ Ви се, какъвъ е тоя контрастъ, който се забѣлѣзва между мъжа и жената? Отъ какви причини изъ живота се

опрѣдѣля тоя контрастъ? Но е ли това слѣдствие отъ нееднаквото възпитание на двѣтѣ човѣшки половини, което е тѣй извѣртено отъ условията на живота, што то за еднитѣ е баща, а за другитѣ пайсторекъ? Момиченцето, нещастно още отъ дѣте почваме да ограничаваме, съ какво ли нещете, личната му свобода отъ най-ранна възраст. Родителитѣ най-първомъ почватъ да изолпватъ малкото дѣвойче изъ собствената нему сръда; на момичето е позволено да ходи на всѣкъждѣ въ всѣко врѣме да играе постоянно, а момиченцето трѣбва да сѣди въ къщи, да плете, да шие, да пере, съ една рѣчь да помага. А защо е то отъ дѣте наказано да се подчинява, да бѣде вѣчна робиня? На тия и тѣмъ подобни въпроси можемъ да си отговоримъ ако вникнемъ въ условията на живота и въ историческия вървежъ и развитіе на тоя животъ. Още отъ пайстаро врѣме на жената сж гледали отъ тая гледна точка. У римлянитѣ отзивътъ за жената е, че тя сѣди у дома си и преде. А *domin mansit, lanam fecit* е съставлявало най-големата похвала, която сж могла да въздаждъ на благородната матрона

«Жената възпитаватъ и по настоящемъ въ лъжливи понятия въ свѣта и ѝ пручватъ да сѣди за хората само по тѣхната вънкашность, и вънкашно достоинство, като имъ внушаватъ още отъ дѣтство, че призванието на жената е да се аресва и да привлича поклонници, а развитието на ума сръдцето и волята оставатъ на заденъ планъ. Цѣлата на венчки почти майки и бащи е: да намѣрѣтъ за дѣщеря си блѣщаще мѣсто, непрѣмѣнно нѣкой кривоцивилизованъ кавалеръ и по този начинъ да ѝ устроятъ видно положение въ обществото. Дебеланството, лошиятонъ, грубитѣ обноски смѣтатъ за много голѣмо прѣтѣжление, отколкото лошитѣ свонства на характера, които могатъ да бѣждѣтъ прикрити съ дипломатическо самообладане. Жената, каза говорителката, въ своето затворничество се подчинява на модата, на лукса като робиня, привиква къмъ извѣстни маниери — дресировка даже въ начина на разговоръ. Вроденото простодушие е извѣртено въ нежъ, сръдцето ѝ трѣбва да мълчи, а пѣкъ тия добри чувства, които сж общо свойство на човѣщината — състраданието и обичта\*) къмъ ближния и тѣ трѣбва да не-

\* Гледай за това въ съчинен. на Д. Н. Писаровъ. «Промѣна въ умствения животъ на Сръдновѣк. Европа» стр. 76 и 77

\*) Любавъ къмъ човѣчеството изобщо ний отричаме, ако нѣма по-напрѣдъ любовь къмъ ближния. Такава любовь къмъ човѣчеството, която се проповѣдва отъ нѣкои Филантропи е дѣло на измислицата. Има любовь само къмъ ближния почувства и по интереса хора. Сравни «Любовъ» Ясински «трудъ». Русскій, кн. 9, 1893 год. статията «Човѣчески страсти».

чезиждѣ. О, каква абсурдностъ, какъвъ несправедливъ, безсмисленъ, глупавъ и смѣшенъ животъ на жената!? . . . (Слѣдва).

### Двѣ думи.

Мѣстний ни вѣстникъ «Черно-Море» на послѣдътъ вече отстъпилъ колонитѣ си на расположението на всеѣкакви дописници. Отъ това нѣщо се въсползувалъ и единъ извѣстенъ намъ «Варненецъ», за да излѣе всичката си жлъчка противъ директорката на списанието ни г-жа Т. Г. Ноева лично и подъ булото ужъ на критика отправя по единъ уличенъ начинъ най неблагоприличнитѣ и най-безобразнитѣ псувни и не само противъ неѣ, нъ и противъ г-ца Е. Манова, уредителката на «Притурката».

При всичко гдѣто знаемъ, че извѣстний ни Варненецъ не е достоенъ за нищо друго, освѣнъ за такива работи, които най-точно изобразяватъ неговата лукава и подла персона; при всичко гдѣто, и собствено не само ний, а цѣла Варна. знаемъ, че човѣкъ, който ратува противъ най-свещенитѣ за всеѣки патриотъ работи и лица на отечеството ни, не може и да постѣнѣва инакъ; при всичко гдѣто знаемъ, че не трѣбвало да очакваме друго нѣщо отъ човѣкъ по наследство гонителъ на добро — защото всеѣкому сѣ извѣстни гоненията противъ българщината отъ страна на баща му; при всичко гдѣто знаемъ, че всичкитѣ ни сътрудници ще се изсмѣждатъ отъ всесърдце на лукавата му наивностъ или твърдоглавие; при всичко гдѣто най-послѣ, увѣрени сме, че и читателитѣ ни, които сѣ добръ вече запознати отъ една година и повече съ «Женский Свѣтъ», ще узнаждъ злобата и ще се отвратѣждатъ отъ тоя пасквиалъ; при всичко това обаче, казваме, счетохме за нуждно да споменемъ за него въ колонитѣ на списанието си, съ цѣль отъ една страна да обяснимъ, че дирекцията ни най-малко не ѣ страхъ отъ подобни индивидуми, а ще си продължава прѣспокойно работата по прѣдначертаната программа, и отъ друга — да искажемъ съжалението си, че има по насъ вѣстници, които ставатъ органи на такива безсѣвѣстни хора, като имъ спомогнуватъ въ удовлетворението на мизернитѣ и нискитѣ имъ тенденции.

Въпрѣки всичко това обаче ний пакъ бихме взели въ внимание писаното му противъ

насъ, ако би то съдържало поне най-малко, поне колкото едно зърно нѣщо, достойно за внимание откъмъ литературна точка зрѣние, нъ глупаво е да се мисли даже за г. Варненеца — това би прославило рѣчения господинъ — подобно нѣщо, тъй като той сега и самъ се чуди, какъ е сполучилъ да заеме и да държи постъ, за който не е никакъ достоенъ и който благодарение на обстоятелствата е достигналъ.

Толкова! Ний вѣрваме, че читателитѣ ни ще на опростиждатъ, дѣто имъ отнехме врѣмето за единъ толкова недостоенъ въпросъ, като ги увѣримъ, че трѣбваше веднѣжъ за винаги да отговоримъ на тоя невѣснитанъ Варненецъ и че втори нѣма да го удостоимъ нито съ дума, ако би той продължавалъ вѣчно да пише.

### Разни.

*Благородно отмижение.* Веднѣжъ Маркиза Виллакруза повикала единъ знаменитъ парижски хирургъ съ цѣль да си пусне кръвъ, което тогава се още употреблявало. Този доста искусенъ хирургъ поврѣдилъ една артерия; появилъ се силенъ огънь, така щото дошло да се отрѣже рѣката ѣ. Нъ и тази операция била тъй несполучлива, щото старата дама ѣ застрашавала смъртъ. Прѣдъ смъртъта си, тя въ пълно съзнание направила завѣщание, въ което назначила на този хирургъ една значителна пожизнена пенсия, като обяснила своята благородна постѣлка така: «Азъ завѣщавамъ на хирурга пенсия, като прѣдвиждамъ, че нещастieto, което ми причини неговата неловкостъ, ще му отнеме за въ бѣдѣще всичкитѣ пациенти.

*Романтическа история.* Въ Венгрия умрѣла не отдавна една възрастна дѣвица, която тридесетъ години не излизала изъ своята стая. Въ младостъта си тя била годеница на единъ младъ човѣкъ, който единъ пътъ въ припадѣка на своенравието поискалъ отъ неѣ за доказателство въ любовъта си къмъ него да не излиза изъ дома на Великия Петѣкъ. Тя общала; пѣ вечеръта излѣзла на улицата за нѣколко минути. Ядосаний годеникъ ѣ върналъ прѣстена, тъй като той не можалъ да вѣрва въ любовъта на една дѣвица, която не иска да прѣнесе за него такава ничтожна жертва. Оставената годеница, като се раскаяла дълбоко за своята постѣпка, заклѣла се на себѣ си, че за наказание не ще

прѣстѣни прага, догдѣ е жива не само на дома си, нѣ и на стаята, въ която живѣла. Тя одържала думата си: тридесетъ години не излѣгла изъ стаята си и само смъртта ѝ извела изъ доброволния ѝ затворъ, за да ѝ прѣсели въ друго още по-тѣсно помѣщение. Не напомня ли ни това за рицаря Тогенбургъ? Прѣвела

Г. Дж.

### Графологически анализъ.

Отъ тоя брой отваряме особена колона за графологически анализъ на пращанитѣ съ такъва цѣль писма на тѣзи господа и госпожи, които желаѣтъ да узнаѣтъ своя характеръ. Затова повторно поканваме всички желающа да се съобразѣтъ съ писаната върху тоя въпросъ въ 1-я брой на «Жен. Свѣтъ» отъ 1 Януарий н. г.

**Лѣ 1. Азъ.** Имате здравъ разсъдѣкъ и обикновена интеллигенция; една доста първозна нату̀ра, бистрота и точностъ въ изражението на идеитѣ си; много постоинство въ чувствата си и въ густа; характера рѣшителенъ, на не си налагате волята, върѣлки че желаете бикте много да бѣдете господарь; имате добро и великодушно сѣрдце: вий сте по-добъръ, отколкото изглежда; обръщанieto на дукъ ва кара да се подиравате съ близкитѣ си, на безъ злоба; вий сте тиенъ, когато ви се повѣрва нѣщо; вѣобще благодаруженъ; обичите удоволствията.

**Лѣ 2. Витоша.** Имате едно твърдѣ тихо въображение, разсъдѣкъ много справедливъ; сериозенъ и спокобенъ духъ; средня интеллигенция, голямо нѣстоинство надъ надклонноститѣ си: не сте твърдѣ чувствителенъ и малко впечатлителностъ; доста благодаруженъ; имате простъ густъ, но малко артистически способности, твърде малко себелюбие; имате нату̀ра проста, из добра и твърдѣ малко поетическа; не понасяте шени и много скоро се разгърдате; имате голяма сладостъ, никаква живостъ, нито злоба; вий сте малко прижизилъ и нѣматъ доста редъ; вий сте щедъръ и имате добро сѣрдце.

(Слѣдва)

### Общественно-литературно течение на женския въпросъ у насъ.

(Продължение)

Прѣвъ всякъ прѣходъ на историята, жената е заемала мѣстото на роба; чловѣкъ е общественно животно, казватъ социологитѣ. Колкото това се от-

нася до жената, не е вѣрно. Жената е домашно животно. Тя живѣе само за дома и за семейството. Вѣвѣква борба, която има държавенъ или общественъ характеръ, за неѣ сѣ чужди. Поради това тя стои като исключение въ усиленитѣ обстоятелства, които обхващатъ държавата и обществото. Въ най-критическитѣ минути на политическата и обществената борба жената не е можала да окаже никакво свое влияние. И подъ влиянието на такива политически и общественни бури, тя е станѣла такова плашливо животно, щото при най-слабитѣ рѣдки явления въ политически и общественни животъ тя се намира въ ужасъ. Тѣзи плашливостъ е тѣй въкоренена въ жената, щото отъ политическа и общественна точка зрѣние сеѣ справедливо ѣ прѣдписватъ слабостта. Тя не е приела никакво въздѣйствие въ политическото и общественното въздѣйствие на чловѣчеството! та поради това нѣма и такива примѣри въ историята, които да оправдаватъ нейното достоинство за политическа и общественна дѣятелностъ.

Каквото и да говорѣтъ противъ жената, никой не може да откаже тѣзи нѣща: 1) че вслѣдствие историческото развитие на чловѣчеството, числото на ражданията жени, се е толкова намалило, колкото жената не е вземала участие въ борбата на държавния и общественни животъ; 2) че човѣшкитѣ потребности на жената, вслѣдствие нейното неучастие въ господарственнитѣ и общественнитѣ борби, се намиратъ на такава ниска степенъ на развитие щото прогресирующитѣ мѣже сѣ принудени да чакатъ цѣли фазиси, догдѣ у другаркитѣ ний се развиѣтъ еднакви човѣшки потребности; 3) че като слабо общественно животно, жената по-скоро ще исчезне отъ лицето на земята отъ колкото мѣжа, който като спленъ и като вѣченъ повѣлителъ ще може за дълго още да обитава опустѣлата отъ жени земя. А кой ще докаже, че числото на ражданията на жени, се отъ вѣкъ на вѣкъ намалява; че човѣшкитѣ потребности на мѣжа стоѣтъ на много висока степенъ отъ тѣзи на жената и че като слаби сѣщества, женитѣ по-напрѣдъ ще се свършатъ въ свѣтъ, отъ мѣжетѣ. Ако можемъ да мислимъ правилно по тоя начинъ, защо тогава да си не създадемъ и вѣра въ това и да прѣстанемъ да гледаме на жената, като на половина отъ човѣшки родъ?

Тѣй или иначе, но всѣки интеллигентенъ чловѣкъ въ днешно врѣме трѣбва да се интересува отъ историческата сѣдба на жената. Тѣй или иначе животътъ на жената е на въпросъ и този женски въпросъ трѣбва и у насъ да се расчепка въ всичкитѣ му скрити страни. Науката съ всичкитѣ свои благодѣтелни плодове много малко облагодѣтельствува живота на жената. При развитието на тая сѣщата наука още сѣществуватъ по свѣта такива понятия, за женския полъ, които не сѣ достойни за една просвѣтена масса, и противъ които критически мислящия свѣтъ се толкова възмущава и бори.

## II.

Въпросътъ за жената е въпросъ общественъ. Какъ стои този въпросъ у насъ въ литературата, какъ се глѣда на него отъ обществото? Това сме си поставили за задача да поговоримъ съ читателитѣ си. Както виждатъ читателитѣ ни въпроса е важенъ и че не малко трудъ се изисква за да се прослѣди и изучи той чрезъ нашата литература, до колкото въ нея, чрезъ разни врѣмена, се е пишвало по нѣщо. Освѣти това малко е да се каже нѣщо пълно по тая тема отъ работата и слѣдението на една жена; защото тукъ трѣбва намѣсата на много хора — заинтересувани въ тоя толкова важенъ общественъ въпросъ интелигентни мъже и жени. Не се рѣшихме да загатнемъ женскій въпросъ у насъ на тая тема но толкова увѣрени въ това, че ний ще сме въ състояние пълно да отговоримъ на нея, отъ колкото съ въра, че у насъ ще се намѣратъ хора, които да се интересуватъ заедно съ насъ и да се заработи въ бъдеще да се даде една по-добра пълнота на темата. И затѣ читателитѣ и читателнитѣ сами ще видѣтъ до колко темата, която съмъ предложилъ и по която пишамъ, се нуждае отъ подпѣлване. Това казвамъ, за да взематъ предъ видъ и г-дата, които би съ искали тъй или иначе да се произнесатъ по тая тема, която изваждатъ предъ очитѣ на публиката, че азъ не съмъ послѣдната, която се исказвамъ пълно или пъкъ те виждамъ силна да се исказжъ въ всичкия обемъ на темата, както съмъ ѝ задава. Тукъ се вижда, първо онова, което се пише въ книжницата за женскій полъ и което до сега има писано, не е пълно схванато, не е възможностъ да узнаемъ всичко, що има писано за женитѣ у насъ въ разни врѣмена. Второ, че не еднаквото умствено и нравствено развитие на хората, даватъ не еднакви възглѣдове за жената, всѣки както може да разбира тъй говори частно за жената част-

## 3) ПОДЛИСТНИКЪ

## Я Д Е Ц Ъ.

Първитѣ дни той билъ много прѣдпазливъ: нѣ послѣ търговскитѣ му грижи надтѣжали надъ играта, и тя два пѣтя наредъ го излѣгвала; нѣ подирѣ туй отново, ядеца тъй му се втѣлпилъ въ ума, щото вече до третия и послѣденъ пѣтъ, жена му никакъ не е могла да го излѣже. При това, той въ това врѣме получилъ благоприятни извѣстии за своитѣ кораби и търгѣ много пари; станалъ по веселъ и по-спокоенъ и ни една минута не забравялъ за ядеца.

Единъ пѣтъ въ единъ ясенъ лѣтенъ день, мъжътъ отишелъ още отъ сутринята въ града, а Мариго останѣла у дома си.

Като сѣдяла при прозореца и шияла съ коприни на синъ атласъ, изведнажъ нѣкакъвъ пѣтникъ на едно голѣмо и хубаво муле се спрѣлъ прѣдъ портата

по и общо. Трето, че единственното желаніе и просвѣтителното дѣло у насъ се стреми безусловно къмъ идеята, за да се даде просвѣта на жената на било тя насочена, за да ѝ направи само домакинка въспитателка на дѣца; или да ѝ направи освѣтъ домашенъ служителъ, но и общественъ и държавенъ. Като имаме прѣдъ видъ това, ний единственно наближаеме на тѣзи точка, че на жената е пуждно просвѣщеніе въ широкъ смисълъ, просвѣщеніе като на чловѣкъ, просвѣщеніе, казваме, безъ което днесъ може да се живѣе като добитѣкъ. Беки е умно това, беки е просвѣтително мъжетъ да умиратъ като образовани хора! а женитѣ неграмотни домашни скотове, които оставятъ този свѣтъ само като наредѣтъ по нѣколко дѣца?

(Слѣдва)

## Книги и списания

## получени въ дирекцията ни.

*Българска сбирка* год. I, книжка II, Пловдивъ, 1894 година, цѣна 10 л.

*Християнски Свѣтъ*, год. III бр. I Руссе 1894.

*Основно училище* мѣсечно педагогическо списание год. I кн. I и II Ломъ, цѣна за шестъ мѣсеца 2.50 л.

*Българил безъ Евреи* периодическо списание по политико-икономията и търговията год. I бр. 2 София.

*Учителски другаръ* год. II бр. 11 Руссе 1894.

— Покаяна за записване абонати на съчинението „Графология“ (опредѣленіе характера по почерка). Отъ Андрей Варивандъ прѣдседателъ на графологическото друж. въ Цариградъ. Книгата та струва 2 л. за абонатитѣ а послѣще се продава за 2. 50 Прѣведъ отъ Френ. П. Касабовъ учителъ въ Ст.-Загора.

*Светлина* журналъ за наука искусство и индустрия год. IV кн. I София годишна цѣна 5 л.

Отъ полученъ брой се забѣлжава, че списанието „Светлина“ за тая година много се е подобрило отъ къмъ всѣка една страна за което крѣпко прѣдърижваме на абонатитѣ си.

*Завѣдица* год. III, кн. II София I година цѣна 2. л.

на тѣхната къща. Той повикалъ слугинята и ѝ помолилъ да му даде вода да си угаси жаждата, отъ която той се мъчилъ, като не сръщивалъ дълго по пѣтя нито кладенецъ, нито чешма.

Мариго чула, като казвалъ той на слугинята: «Ахъ, азъ съмъ много уморенъ и нездравъ и не знамъ какъ ще отидѣ до града и гдѣ ще намѣрямъ за себе си спокойствие и пристанище . . .»

Слугинята попитала пѣтника:

— Белки вий нѣмате въ нашия градъ роднини и приятели?

— Не, азъ нѣмамъ никого близъкъ въ този градъ, отговорилъ той.

— Че у кого утивате? попитала слугинята.

— Азъ у никого не отивамъ въ гости; азъ пътувамъ по различни мѣста и се учя на житейска мъдрость. Защото съ книжната мъдрость азъ съмъ запознатъ добръ, и искамъ да станъ мъдрецъ съвършенъ . . .

Мариго била трѣрдъ гостоприемна и знала

*Изворъ* илюстрировано списание год. III. Руссе годишна цѣна 6 л.

*Юридическо списание* год. VII, кн. I София, годишна цѣна 10 л.

*Българска сборка* год. I кн. II Пловдивъ годишна ц. 10 л.  
*Домаиенъ прииетель* мѣсечно списание год. VI бр. II. Годишна цѣна 3.50 л. Самоковъ 1894.

*Искра* научно-литературно и общественно списание год. V, томъ I Шуменъ годишния абонаментъ 12 лева, 1894.

*Утро* мѣсечно литературно-научно илюстрировано списание год. II бр. I Силистра, 1894.

*Григитъ* за отгледване дѣтето до едногодишната му възраст. Прѣвелъ Н. Доспѣевки, Пловдивъ 1894, цѣна 50 ст.

*Свѣтъ* мѣсечно списание за всѣкого; издава Книжовний Комитети, год. II кн. I София 1894.

*Дѣтиска почивка* мѣсечно илюстрировано списание за дѣца, Силистра год. III кн. VI 1894 Годишна цѣна 2 лева.

### Корреспонденция.

Г-и и Г-а Ив. С. Маринова *Османъ-пазаръ*, Б. Мпиевъ *Разградъ*, М. Шалварджиева *Шуменъ*, Читалище Развигие с. *Горско Сливово*, Капит. Стойчева *Бръзника*, Ат. В. Недѣлкова *Харманли*, Е. Чюкурова, М. Христова *Севлиево*, Ю. Ночкова с. *Дичинъ*, Е. Добрева, Ст. Цанева, Ст. Мирска, Ф. Мановъ *Варна*, А. Кръстинкова, П. Добрева, Ю. Николова, Майоръ Софрониевъ, Капит. Н. Цвѣтковъ, Военно събрание *София*, М. Х. Гоергисева *Берковица*, А. Чарикчиева *Сливенъ*, Р. П. Черноземска с. *Садово*, Читалище Тръзвенност с. *Сухиндолъ*, К. Ченгелска, Пор. Минковъ *Вратца*, Р. Согиндолски, *Сеемиево*, Читал. Наука *Ловецъ*, А. Жейнова *Търново*, Г. Дановъ, А. Чирпанлиевъ *Пловдивъ* Подпор. Дулгеревъ, Поруч. Панайотовъ *Бургасъ*, С. Асенова *Бѣлово*, Близнакова *Aig en-Provence* Ел. Дончева *Тулча*. Подучихме стойността на едногодишното течение на списанието; благодаримъ.

Г-и и Г-а Подполк. Маринова, Ив. Вазовъ, Поруч. Балтаджиевъ *София*. Ст. Цанева *Варна*, В. Шипкалска *Руссе*, Б. Касжровъ *София*. Г. Григоровъ *Букурещъ*. Подучихме стойността на едногодишното течение на списание заедно съ притурката 1893 год.

че мѣжъ ѝ удобрявалъ тѣзи ѝ добродѣтели. Тя излѣзла на прага на къщата и сама рѣкла на младия пътникъ така:

— Ако вне, господине мой, сте уморенъ и не сте съвсѣмъ здравъ, то намѣсто да отивате прѣзъ най-горѣщото врѣме на дечя въ непознатъ за васъ градъ, молижъ ви починѣте си у дома, ние ще приемимъ това за честь и удоволствие! . . .

Пътника билъ доволенъ отъ прѣдложението ѝ и отговорилъ покорно;

— Не намирамъ, госпожо моя, изражения, които да съотвѣтствуватъ на тѣзи дълбока признателностъ, които усѣща моето сърдце! Азъ непрѣмънно и безотлагателно ще впиша въ книгата на моятъ наблюдения, забѣлѣжка за необикновенната доброта и гостоприемство на къщовниците въ тѣзи благословенна отъ Бога страна! . . . Това ще бѣде за мене доста утѣшително, понеже житейската мъдростъ, които азъ, който съмъ изучилъ книжовната мъдростъ до корень, се стараиъ да постигна, учи да

Отговорница: Т. Г. Ноева.

Г-а Д-ръ Дюдова *София*, получихме 5 лева. — Г-а Р. М. Черноземска с. *Садово*, излѣзливъ до сега броеве за II год. Ви се испратихъ въ Пловдивъ; направѣте справка въ пощата и ако не се окажѣтъ пишете ни. — Читалище Тръзвенност с. *Сухиндолъ*. Получихме 2.50 стойността на притурката за 1893 год. — Г-а Е. Д. К. Ст-Зиора. Записахме Ви. — Г-а М. Карамѣ. *Агело*. Алманаха Ви се испрати въ Ст-Зиора споредъ първото Ви писмо. — В. М. Петровъ *Ст-Зиора*. Броеветъ Ви се испратихъ. — Г-нъ Нв. Касжровъ *София*, Военното училище получава списанието. — Т. А. Цанова *Самоковъ*. Подучихме 7 лева молимъ и за останѣлите 50 ст. — Г-нъ Гр. Гладиевъ *София*. Пратенитъ абонати записахме; благодаримъ. — Г-нъ Г. Райковъ *Гра-Руссе* Първитъ 3 броя отъ списанието и алманаситъ се испроводихъ въ Бургасъ на Вашия адресъ. — Г-нъ М. К. Вачковъ с. *Сухиндолъ*. Пратѣте абонатитъ за Алманаха по скоро, ще участвува въ Лотарията — Г-нъ П. Чакаловъ *Харманли*. Алманахътъ Ви се испрати въ Харманли на адресъ Марийка П. Чакалова. — Г-нъ Ат. Бр. *Бургасъ*. Стойността на списанието за 1893 год. не получихме. — Г-нъ Поруч. Минковъ *Вратца*, „Звѣзда“ е премия на сп. Свѣтъ, който издава книжовний комитетъ въ *София*, а редакторъ на „Звѣздица“ е г. Бѣловъждовъ и се издава въ *София*. — Association des Etudiants Bulgares Bratstvo *Paris*, за пощенски разности внесѣте 2 лева.

Г-и и Г-а М. Христови, Е. Чюкурова *Севлиево*, Д. Божкова с. *Диншудакъ*, Ст. Цанева, Ст. Мирска, Ф. Мановъ *Варна* П. Добрева, Поруч. Балтаджиевъ, М. С. Богдановъ, Пор. Селвалевъ *София*, Р. Черноземска с. *Садово*, Пор. Минковъ *Вратца* П. Маневъ, Р. Генковъ *Ловецъ*, Ек. Ючорманска *Блчицкъ*, П. Ив. Купкова *Пловдивъ*, Пор. Дулгеревъ, Пор. Панайотовъ, Капит. Илевъ *Бургасъ*, получихме стойността на Алманаха; благодаримъ — Г-нъ Кандиларовъ *Блчицкъ*, писмото Ви заедно съ записанитъ абонати по алманаха и пари получихме; благодаримъ.

### Извѣстие

Алманаситъ се распратихъ вече на всичкитъ абонати; затова се умоляватъ неплатившитъ да внесѣтъ тутакси или най-късно до 1 Мартъ н. г. стойността, за да вземѣтъ участие въ лотарията, която, както е обявено ще се тегли него день.

виждашъ въ хората и особенно въ женитъ, повече пороци отъ колкото добродѣтели

Послѣ тии думи пътникътъ слѣзълъ отъ мулето и влѣзълъ слѣдъ госпожата въ къщи.

Марито го завела въ една голѣма и прохладна, приемна стая съ широки миндери покрай стѣнитъ, съ високи прозорци, на които стѣклата били разноцвѣтни, и подъ прозореца близо, ручалъ по каманитъ, безъ почивка, прекрасенъ ручей, като се спущалъ отъ високо, тѣй щото въ тѣзи стая се чувало постоянно приятно и весело муртение.

Въ единъ мигъ слугинята свалила, отъ пътника напращенитъ му обуца, постлата му на миндери мекъ коприненъ дюшекъ, турнѣла възглавници и всичко туй покрила съ свѣтлосинъ коприненъ юрганъ съ златни цвѣти,

Госпожата сама му дала на часа на сръбърна тава прѣкрасна кладенчова вода и два вида сладко; а слѣдъ неѣ единъ младъ служителъ арабъ му подалъ кафе въ златни зарфчета.

(Слѣдва)

Печатница Л. Нитче — Варна.